

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВ
КАФЕДРА ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор
з науково-методичної та навчальної
роботи

О. Б. Жильцов
« 04 » _____ 2018 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПРАКТИКУМ З ХУДОЖНЬОЇ КЕРАМІКИ

для студентів спеціальності 023 «Образотворче мистецтво,
декоративне мистецтво, реставрація»
освітнього рівня першого (бакалаврського)

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 13/6/18
 (підпис) _____ (прізвище, ініціали)
« _____ » 20 18 р.

Київ – 2018

Розробник: Хижинський В.В., кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри образотворчого мистецтва Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладач: Хижинський В.В., кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри образотворчого мистецтва Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри образотворчого мистецтва Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка

Протокол № 8 від «30» серпня 2018 р.

Завідувач кафедри образотворчого мистецтва О.В.Школьна

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми 023.00.01 «Образотворче мистецтво»

« ___ » _____ 2018 р.

Гарант освітньо-професійної програми 023.00.01 «Образотворче мистецтво» Г. В. Кузьменко

Робочу програму перевірено
« ___ » _____ 2018 р.

Заступник директора з науково-методичної та навчальної роботи А. О. Таранник

Пролонговано:

На 20 __/20 __ н.р. _____ (підпис) (_____ (ПІБ)), « ___ » __ 20 __ р., протокол № __

На 20 __/20 __ н.р. _____ (підпис) (_____ (ПІБ)), « ___ » __ 20 __ р., протокол № __

На 20 __/20 __ н.р. _____ (підпис) (_____ (ПІБ)), « ___ » __ 20 __ р., протокол № __

На 20 __/20 __ н.р. _____ (підпис) (_____ (ПІБ)), « ___ » __ 20 __ р., протокол № __

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристики дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	Вибіркова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	Українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	4/120	
Курс	3	-
Семестр	5	-
Кількість змістових модулів з розподілом:	2	-
Обсяг кредитів	4	-
Обсяг годин, в тому числі	120	-
<i>Аудиторні</i>	56	-
<i>Модульний контроль</i>	8	-
<i>Семестровий контроль</i>	-	-
<i>Самостійна робота</i>	56	-
Форма семестрового контролю	залік	-

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни підготовка фахівця з високим рівнем мистецької майстерності, формування гармонійно розвинутого з індивідуальною творчою думкою спеціаліста для самостійного творчого вирішення завдань образотворчого мистецтва.

Завдання навчальної дисципліни спрямовано на формування у студентів базових знань і умінь з художньої кераміки, засвоєння навичок роботи з проектуванням та виготовленням в матеріалі керамічних виробів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни формуються загальні та фахові компетентності:

Програмні компетентності	Код	Значення компетентності
Загальні компетентності	ЗК 1	Світоглядна: знання предметної області і розуміння специфіки професії; усвідомлення рівних можливостей з гендерних питань; здатність діяти з соціальною відповідальністю і громадянською свідомістю; здатність бути критичним та самокритичним.
	ЗК 2	Громадянська: здатність діяти на підставі етичних суджень; здатність працювати у команді; уміння мотивувати людей і досягати спільних цілей; здатність до конструктивної взаємодії з іншими людьми незалежно від їх походження та особливостей культури при вирішенні питань будь-якого рівня складності; відповідально ставитися до своїх завдань і обов'язків.
	ЗК 3	Комунікативна: здатність до усного та письмового спілкування рідною мовою; здатність спілкуватися другою (іноземною) мовою; здатність до фахового спілкування з непрофесіоналами в галузі візуального мистецтва та художньої творчості.
	ЗК 6	Самоосвітня: здатність до самонавчання та самоосвіти як умови професійного самозростання та самовдосконалення.
	ЗК 7	Універсальна: здатність самостійно виявляти, висувати й

		вирішувати проблеми, планувати та розподіляти час; здатність застосовувати знання на практиці, приймати обґрунтовані рішення; готовність адаптуватися і діяти у нових ситуаціях, виявляти і брати на себе ініціативу, підтримувати та зміцнювати дух підприємництва, об'єктивно здійснювати самооцінку та оцінювати якість роботи інших.
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	ФК 1	Організаційна: здатність до організації та проведення творчих заходів мистецького спрямування; готовність до самостійної розробки та реалізації авторських проектів у галузі художньої діяльності; здатність до співпраці з митцями та фахівцями інших спеціальностей в організації та виконанні оригінальних творчих проектів у складі групи.
	ФК 2	Естетико-культурологічна: здатність до естетизації середовища та активної участі у соціокультурному житті; здатність виявляти художні знання, які відображають видову специфіку та взаємодію візуальних мистецтв; здатність до формування сучасного художньо-творчого мислення, застосування набутих знань на практиці.
	ФК 3	Особистісно-креативна: здатність до самостійного прийняття сміливих рішень, генерування нових оригінальних ідей для досягнення творчих цілей; здатність до самокритики задля бажання досягти успіху.
	ФК 4	Художньо-творча: здатність до самовираження у галузі: станкового живопису, вільної, друкованої та комп'ютерної графіки, художньої кераміки, текстилю.
	ФК 6	Практична: здатність застосовувати здобуті знання на практиці, розв'язувати складні задачі в галузі виставкової, галерейної, мистецької, викладацької діяльності

3. Результати навчання за дисципліною

Студент повинен знати:

- Способи використання у практичній діяльності досвіду світового та вітчизняного візуального мистецтва, методів та авторських прийомів провідних художників-керамістів;
 - методи та засоби виявлення й відображення графічної пластики композиційного рішення в проектуванні та виготовленні власного виробу;
 - технологічні властивості керамічних матеріалів та можливості їх використання у власній творчості.
- вміти:
- працювати з проектним матеріалом;
 - володіти прийомами графічної та пластичної розробки поверхні та її трансформації в об'ємні елементи;
 - користуватися виражальними можливостями проектно-графічних засобів для створення площинних та об'ємно-просторових композицій;
 - творчо застосовувати знання щодо особливостей технологій виготовлення кераміки та професійного застосування її виразних можливостей у мистецтві.

Програмні результати навчання:

Код	Значення програмного результату
ПРН 1	Здатність діяти в соціумі з урахуванням світоглядних орієнтирів інших членів суспільства, організувати самостійне навчання і працю.
ПРН 2	Здатність усвідомлювати власну причетність до традицій і цінностей національної культури, спрямовувати власну творчість на актуальні проблеми соціуму, дотримуватися етичних принципів у професійній діяльності.
ПРН 3	Володіння методами міжособистісних комунікацій, дотримуючись норм толерантності. Здатність до творчого та професійно-ділового спілкування із застосуванням фахової термінології.
ПРН 4	Володіння знаннями в галузі сучасних інформаційних технологій, здатність застосовувати їх у професійній діяльності.
ПРН 5	Здатність здійснювати мистецьку та культурно-просвітницьку діяльність.
ПРН 6	Здатність до навчання та самостійної науково-дослідної діяльності
ПРН 7	Знання сучасних наукових досягнень, в тому числі у міждисциплінарній галузі, здатність вести самостійну дослідницьку діяльність у галузі мистецтва на базі отриманих знань з фахових дисциплін
ПРН 8	Уміння брати на себе функції лідера у колективі, організувати роботу художніх колективів, виконувати оригінальні творчі проекти, проводити майстер-класи, дискусії на мистецьку тематику.
ПРН 9	Уміння використовувати характерні особливості художньо-образної мови різних видів та жанрів візуального мистецтва мистецтва, розуміння зв'язків образотворчого мистецтва з іншими видами мистецтва, природним і культурним середовищем життєдіяльності людини.
ПРН 10	Уміння генерувати та втілювати нові оригінальні ідеї для досягнення творчих цілей. Готовність підвищити рівень власних професійних компетентностей, вивчати досвід роботи провідних зарубіжних та українських митців.
ПРН 11	Уміння здійснювати індивідуальну та брати участь у колективній експозиційній, галерейній, музейній діяльності, створювати творчі проекти, метою яких є демонстрування мистецького потенціалу країни на міжнародній арені, ознайомлення з вітчизняним культурним спадком світової спільноти.
ПРН 13	Здатність розвивати в собі задатки керівника у співпраці з членами творчого колективу, спрямовувати діяльність команди на виконання поставлених завдань, досягнення задуму та мети мистецького проекту.
ПРН 14	Готовність реалізовувати на практиці власну концепцію творчого проекту, спираючись на передовий досвід вітчизняних і зарубіжних митців, здатність застосовувати набуті теоретичні та практичні знання і навички.
ПРН 15	Володіння фаховою термінологією, методами та прийомами професійної діяльності, здатність відповідати за результати своєї праці.
ПРН 16	Знання етичних, соціальних норм та прав людини, готовність до професійної діяльності у соціокультурному житті.
ПРН 17	Здатність взаємодіяти з оточуючим соціальним середовищем, будувати партнерські стосунки на засадах толерантності, взаємоповаги та співтворчості.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					Самостійна
		Аудиторна					
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль I. Декоративно-ужиткова кераміка							
Тема 1. Види декоративно-ужиткової кераміки.	4			4			
Тема 2. Керамічний посуд, технології виготовлення та декорування	28			12			16
<i>Модульний контроль</i>	4						
Разом	36			16			16
Змістовий модуль II. Керамічна форма та її декорування: фактура, рельєф, ажур							
Тема 3. Методи створення керамічної форми та її декорування	8			8			
Тема 4. Об'ємно-просторова форма ужиткового призначення з використанням ажур	72			32			40
<i>Модульний контроль</i>	4						
Разом	84			40			40
<i>Підготовка та проходження контрольних заходів</i>							
Усього	120			56			56

5. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. Декоративно-ужиткова кераміка.

Тема 1. Види декоративно-ужиткової кераміки

Практична робота (4 год.) Кераміка у декоративно-ужитковому мистецтві. Різновиди ужиткової кераміки. Керамічний посуд. Форма та функція. Зв'язок декору та форми.

Рекомендовані джерела:

Основна: 1, 2, 3, 4, 5

Додаткова: 6, 8, 9, 10

Тема 2. Керамічний посуд, технології виготовлення та декорування

Практична робота (12 год.) Способи формування керамічно горнятка у техніці ручного ліплення. Розробка та нанесення декору на сформований виріб. Підготовка до утильного випалу. Нанесення полив.

Рекомендовані джерела:

Основна: 1, 2, 3, 4, 5

Додаткова: 6, 8, 9, 10

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. Керамічна форма та її декорування: фактура, рельєф, ажур.

Тема 3. Методи створення керамічної форми та її декорування. (8 год.)

Практична робота (8 год.) Ознайомитись з особливостями та методами створення керамічної форми (вільне ліплення, формування з пластів) та технологією виконання рельєфних, випуклих, заглиблених зображень.

Рекомендовані джерела:

Основна: 1, 2, 3, 4, 5

Додаткова: 6, 8, 9, 10

Тема 4. Об'ємно-просторова форма ужиткового призначення з використанням ажурі. (32 год.)

Практична робота (32 год.) Ознайомитись з особливостями технології виконання об'ємних просторових форм та специфікою створення ажурів. Створити власну об'ємну форму з ажурі (за допомогою ажурного ліплення або вирізання отворів у готовій формі). За потреби доповнити виріб рельєфом, фактурою та кольором. Підготовка виробу до утильного випалу. Нанесення полив.

Рекомендовані джерела:

Основна: 1, 2, 3, 4, 5

Додаткова: 6, 8, 9, 10

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	Не передбачено навчальним планом			
Відвідування семінарських занять	1	Не передбачено навчальним планом			
Відвідування практичних занять	1	8	8	20	20
Робота на семінарському занятті	10	Не передбачено навчальним планом			
Робота на практичному занятті	10	2	20	2	20
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	10	Не передбачено навчальним планом			
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5
Модульний контроль (перегляд)	25	1	25	1	25
Разом		-	58	-	70
Максимальна кількість балів:		128			
Розрахунок коефіцієнта:		128 : 100 = 1,28			

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. Декоративно-ужиткова кераміка
Тема 2. Керамічний посуд, технології виготовлення та декорування
(16 год.)

Вимоги до завдання: Ознайомитись з видами керамічного посуду, технологіями його виконання та декорування. Виконати пошукові ескізи форми та декору керамічного горнятка на папері А4.

Рекомендовані джерела:

Основна: 1, 2, 3, 4, 5

Додаткова: 6, 8, 9, 10

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. Керамічна форма та її декорування: фактура, рельєф, ажур

Тема 4. Об'ємно-просторова форма ужиткового призначення з використанням ажурі. (40 год.)

Вимоги до завдання: Дослідити образно-декоративні та пластичні можливості кераміки з урахуванням утилітарно-практичних функцій виробу. Ознайомитися з кращими прикладами поєднання декоративності та функційності. Пошук та вивчення зразків керамічних декоративних світильників. Створити ескіз декоративного керамічного світильника, враховуючи виражальні можливості об'єму, ажурів, фактури та кольору на папері А4.

Рекомендовані джерела:

Основна: 1, 2, 3, 4, 5

Додаткова: 6, 8, 9, 10

Критерії оцінювання рівня виконання завдань для самостійної роботи:

1. своєчасність виконання;
2. повнота обсягу виконання;
3. якість виконання;
4. самостійність виконання;
5. виявлення ініціативності;
6. виявлення творчого підходу.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Модульний контроль здійснюється по закінченні модуля у вигляді перегляду робіт за визначений період за елементами змістового модулю.

Критерії оцінювання	Кількість балів
Роботи відповідають завданням, оригінальні за композицією, охайні.	21 – 25
Роботи відповідають завданням, відчувається творчий підхід до виконання, але є несуттєві недоліки в композиційних побудовах.	17 – 20
Достатній рівень виконання композиції, проте є суттєві композиційні недоліки, невдалий вибір прийомів.	13 – 16
Роботи частково відповідають завданням, невдалий вибір прийомів, значні	9 – 12

технічні помилки.	
Низький рівень виконання робіт. Невизначеність композиції, відсутність цілісності мотиву, неохайність виконання.	5 – 8
Роботи не відповідають завданням, роботи неохайні, значні композиційні та технічні, технологічні помилки, не завершені.	1 – 4

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

У 5 семестрі з дисципліни «Практикум з художньої кераміки» передбачено підсумковий модульний контроль (залік), який виставляється, як сума балів за всі форми роботи протягом півріччя.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю.

У 5 семестрі з дисципліни «Практикум з художньої кераміки» передбачено підсумковий модульний контроль (залік), який виставляється, як сума балів за всі форми роботи протягом півріччя.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

7. Навчально-методична картка дисципліни «Практикум з художньої кераміки»

Модулі	Змістовий модуль I		Змістовий модуль II	
Назва модуля	Декоративно-ужиткова кераміка		Керамічна форма та її декорування: фактура, рельєф, ажур	
Кількість балів за модуль	58 балів		70 балів	
Теми лекцій				
Теми практичних занять	Тема 1. Види декоративно-ужиткової кераміки (2 бали за відвідування + 10 балів за роботу = 12 балів)	Тема 2. Керамічний посуд, технології виготовлення та декорування (6 балів за відвідування + 10 балів за роботу = 16 балів)	Тема 3. Методи створення керамічної форми та її декорування (4 бали за відвідування + 10 балів за роботу = 14 балів)	Тема 4. Об'ємно-просторова форма ужиткового призначення з використанням ажурі (16 балів за відвідування + 10 балів за роботу = 26 балів)
Самостійна робота		П 6.2. (5 балів)		П 6.2. (5 балів)
Види поточного контролю	МКР № 1 (25 балів)		МКР № 2 (25 балів)	
Підсумковий рейтинговий бал	128 балів (коефіцієнт визначення успішності: $128 : 100 = 1,28$)			

8. Рекомендовані джерела

Основні:

1. Антонович Є. А. Декоративно-прикладне мистецтво: навчальний посібник / Є. А. Антонович, Р. В. Захарчук-Чугай, М. Є. Станкевич ; ред. Т. О. Головіна. - Львів : Світ, 1993. - 272 с. : кольор. іл. - Бібліогр. в кінці розд. (Наявний в бібліотеці Університету в кількості 11 примірників)
2. Захаров А. И. Основы технологии керамики: Учебное пособие / А. И. Захаров. – М.: РХТУ им. Д. И. Менделеева, 1999. – 79 с. (Наявний в електронному репозиторії: <http://elib.kubg.edu.ua/4894/>)
3. Мельник А.А. Основные закономерности построения скульптурного рельефа: Учеб. пособие для средн. проф.-техн. училищ / А. А. Мельник. – М.: Высш. шк., 1985. – 112 с., ил. (Наявний в електронному репозиторії: <http://elib.kubg.edu.ua/2112/>)
4. Миловский А. С. Народные промыслы = Folk arts and crafts : встречи с самобытными мастерами / А. С. Миловский ; ред. Т. И. Кондрашова. – М. : Мысль, 1994. – 398 с. : ил. (Наявний в бібліотеці Університету в кількості 1 примірника)
5. Рондели Л. Д. Народное декоративно-прикладное искусство: книга для учителя / Л. Д. Рондели. – М. : Просвещение, 1984. - 144 с. : ил. (Наявний в бібліотеці Університету в кількості 2 примірників)

Додаткові:

6. Антонович Є. А. Художні техніки у школі : навчально-методичний посібник для студентів художньо-графічних факультетів вищих навчальних закладів / Є. А. Антонович, В. І. Проців, С. П. Свид ; Міністерство освіти України, Інститут змісту і методів навчання. – К. : ІЗМН, 1997. - 312 с. : іл. (Наявний в бібліотеці Університету в кількості 1 примірника)
7. Воронов Н. В. Советская монументальная скульптура 1960-1980 / Н. В. Воронов. – М.: Искусство, 1984. – 224 с. (Наявний в бібліотеці Університету в кількості 1 примірника)
8. Захарчук-Чугай Р. В. Українське народне декоративне мистецтво : навчальний посібник / Р. В. Захарчук-Чугай, Є. А. Антонович. – К. : Знання, 2012. - 342 с. : цв. ил. (Наявний в бібліотеці Університету в кількості 1 примірника)
9. Иоханнес Иттен. Искусство Формы. Мой фотокурс в Баухаузе и других школах / Пер. с нем. Л. Монахова; худ. узд. Д. Аронов. – М.: Издательство «Д. Аронов», 2001. – 137 с. (Наявний в електронному репозиторії: <http://elib.kubg.edu.ua/2737/>)
10. Русинова О. Е. Образец для подражания: Этьен-Морис Фальконе, скульптура и литература / Ольга Русинова – СПб.: Издательство Европейского университета в Санкт-Петербурге, 2012. – 212 с., [32] с. ил. (Наявний в бібліотеці Університету в кількості 1 примірника)

Інформаційні ресурси:

1. <http://www.thiscolossal.com/2013/12/pottery-meets-experimental-animation-in-this-ceramic-phonotrope/>
2. <https://www.sanna-annukka.com/collections>
3. <http://www.foltbolt.com/>
4. <http://www.mindysolomon.com/artists/index.php?artist=David+Hicks>
5. <https://www.etsy.com/ru/shop/EsteMacLeodDesigns?ref=12-shopheader-name>
6. <http://rukotvory.com.ua/maystry/type/gonchari/>